

Klarspråksprisene 2015

Utdelinga av Statens klarspråkspris er en del av det arbeidet Kommunal- og moderniseringsdepartementet gjør for å fremme og styrke arbeidet med klart språk i staten.

Alle statlige forvaltningsorgan og helseforetak som har gjort en ekstraordinær innsats med å gjøre tekster på papir og på nett leservennlige og forståelige for mottakerne, kan være kandidater til prisen.

Kategoriene "årets trekkhund" kan deles ut til en person som har gjort en spesiell innsats i klarspråksarbeidet i stat eller kommune.

I juryen for Klarspråksprisen, oppnevnt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet, sitter Kjell Lars Berge (leder), Gunn Ovesen, Ola Breivega og Ragnfrid Trohaug.

Klarspråksprisen 2015

Statens klarspråkspris er blitt delt ut siden 2009. Siden den gang har juryen sett store forbedringer på mange områder. Årets kandidater har alle gjort et godt arbeid for å kommunisere klart.

Vinneren av årets pris har arbeidet med klarspråk siden 2011 og har store ambisjoner: Alt de ansatte skriver, skal bli forstått av mottakerne på første forsøk. Statsorganet har to mål med sin språkpolitikk, og de to målene må sees i sammenheng. Det ene målet er at all skriftlig kommunikasjon skal bygge på prinsippene for klarspråk, noe som er særlig viktig i forbindelse med digitalisering av forvaltninga. Det andre er at statsorganet skal være et forbilde for andre statlige virksomheter gjennom aktivt å bruke begge de likestilte skriftspråkene våre – nynorsk og bokmål.

Klarspråksarbeidet starta som et prosjekt og er nå blitt en integrert del av måten å arbeide på i dette statsorganet. Prosjektgruppa var sammensatt av folk fra ulike avdelinger, og arbeidet var organisert i faste strukturer, slik at det ikke skulle være personavhengig. Årets prisvinner påpeker at det er krevende å endre skrivekulturen i en organisasjon. Ikke alle

medarbeidere var enige i at språket i virksomheten burde forbedres. Det har vært viktig at ledelsen, ildsjeler i avdelingene og kommunikasjonsavdelinga har drevet arbeidet framover.

Juryen vil særlig framheve den innsatsen prisvinneren har gjort for å måle og dokumentere effektene av klarspråksarbeidet. Spørreundersøkelser fra flere år viser at brukerne er stadig mer fornøyde med den skriftlige informasjonen de får, og de synes informasjonen fra statsorganet er blitt lettere å forstå. Interne målinger viser at brukerne ringer sjeldnere og sender færre e-poster, noe som sparer de ansatte for over 1000 arbeidstimer. Da statsorganet erstattet 20 papirskjemaer med ett digitalt skjema, ble både regelverket og språket mer forståelig for mottakerne, og de opplevde at saksbehandlninga ble vesentlig forenklet. Gjennom målinger over flere år har statsorganet dessuten sett at de ansattes holdninger til klarspråk er blitt mer positive.

Årets prisvinner forteller sin klarspråks historie på en overbevisende måte. Klarspråksprisen 2015 går til Lotteri- og stiftelsestilsynet.

Årets trekkhund 2015

Utmerkelsen «Årets trekkhund» er en påskjønnelse til en person som har gjort en spesiell innsats for klarspråk på en arbeidsplass, som har motivert andre eller vært pådriver for et systematisk klarspråksarbeid, og som dermed har bidratt til gode resultater.

Juryen har vurdert tre gode kandidater. Én av disse skiller seg ut.

Personen som får denne utmerkelsen i år, har stått på for klart og godt språk på forskjellige nivåer i offentlig forvaltning i mange år. Arbeidsplassen hennes omtales ofte som et forbilde for tilsvarende virksomheter. Årets trekkhund har jobbet med klarspråk både kommunalt, regionalt og sentralt. Hun deler gjerne både erfaringer og konkrete resultater på seminarer og konferanser, og hennes pionerarbeid er til stor nytte for kollegaer i hele landet.

Utmerkelsen «Årets trekkhund» går til Kristin Høie Walstad for arbeidet i Stavanger kommune og KS.

Temaprisen 2015: klar og god forskrift

Årets temapris skal gå til et statsorgan som har skrevet en klar og god forskrift. Forskrifter er fagtekster som ofte krever spesialistkompetanse på fagområdet. Men mange forskrifter er viktige også for andre enn fagekspertene, som små eller mellomstore bedrifter, ideelle lag og foreninger og enkeltmennesker. Mange norske borgere må, på et eller annet vis, forholde seg til ulike lover og forskrifter. Disse tekstene er viktige for at borgerne skal ha tillit til staten. De som skriver forskrifter, er fagspesialister og må gjøre innholdet tilgjengelig for lesere uten denne spesialistkompetansen. Klarspråk er viktig for å få fram innholdet, slik at det blir enklere for borgerne å forstå systemet og regelverket.

De tre nominerte forskriftene til årets temapris er et skritt på veien mot forståelig lovspråk, og det er prisverdig. Juryen synes likevel ikke at noen av dem kan trekkes fram som et eksempel til etterfølgelse, verken juridisk eller språklig. Derfor kan det dessverre ikke deles ut noen temapris i år.

Nettopp enklere regelverk er et av regjeringas viktigste satsingsområder. Vi mangler et system for å sikre den språklige og juridiske kvaliteten i forskrifter. Det bør ikke være opp til den enkelte skribent eller skribentgruppe å bestemme hvordan en forskriftstekst skal utformes, og når den er god nok. Vi mangler også et forbilde eller en mal og en felles forståelse av hva en god forskrift er, hvordan den ser ut, og hvordan den fungerer. Det gjør det unødvendig vanskelig for dem som skal skrive forskrifter. Et fast system for kvalitetssikring av lover og forskrifter vil kunne bidra til at språket og dermed innholdet i disse tekstene blir mer forståelig, noe som igjen vil kunne styrke rettsikkerheten for borgerne.